

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΠΑΤΙΤΙΔΑΣ

Η ηπατίτιδα Β αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα δημόσιας υγείας. Ο ιός της ηπατίτιδας Β (HBV) είναι ιός με υψηλή ενδημικότητα ειδικά σε περιοχές της Ασίας και της Αφρικής, ωστόσο στην Ευρώπη και την Αμερική σημειώνονται πολλά νέα κρούσματα ανά έτος, με αποτέλεσμα σε παγκόσμιο επίπεδο 250.000 άτομα να πεθαίνουν ετησίως από

ηπατική ανεπάρκεια.

Επιδημιολογία

Στην Αμερική αναφέρονται ετησίως 200.000-300.000 νέες λοιμώξεις από τον ιό της ηπατίτιδας Β, στην Ευρώπη 1.000.000 και πιστεύεται ότι στην Ασία και την Αφρική, που η ενδημικότητα είναι υψηλή, οι νέες περιπτώσεις είναι πολύ περισσότερες.

Από πλευράς ενδημικότητας υπάρχουν μεγάλες γεωγραφικές και φυλετικές διακυμάνσεις:

1. Περιοχές υψηλής ενδημικότητας (Κίνα, ΝΑ Ασία, Μέση Ανατολή, Ν. Αμερική). Στις χώρες αυτές η μετάδοση γίνεται κυρίως κάθετα, από τη μητέρα στο νεογνό ή οριζόντια, από τους γονείς στα παιδιά κατά τα 5 πρώτα χρόνια της ζωής.
2. Στις περιοχές με ενδιάμεση ενδημικότητα (Ινδία, Νότια και Ανατολική Ευρώπη, Κεντρική και Νότια Αμερική, Ιαπωνία, Ρωσία).
3. Σε περιοχές με χαμηλή ενδημικότητα (Δυτική Ευρώπη, Β. Αμερική και Αυστραλία). Στις περιοχές αυτές η μετάδοση του ιού αφορά σε ενήλικες που ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου. Η χρήση ναρκωτικών αποτελεί σημαντικό κίνδυνο μετάδοσης. Η σεξουαλική μετάδοση φαίνεται να αποτελεί το σημαντικότερο τρόπο μόλυνσης στις ανεπτυγμένες χώρες και ευθύνεται για το 30% των οξέων ηπατίτιδων στους ενήλικες.

Στην Ελλάδα η μετάδοση του HBV παλαιότερα ήταν κυρίως ενδοοικογενειακή, σε μικρή ηλικία, ενώ σήμερα οφείλεται, κατά το μοντέλο των ανεπτυγμένων χωρών, σε μετάδοση λόγω χρήσης ναρκωτικών και σε ετεροφυλικές σχέσεις. Υπολογίζεται ότι σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν 300.000 φορείς με τους περισσότερους να μην το γνωρίζουν.

Καμπάνια ενημέρωσης ΠΡΩΤΑ ΡΩΤΑ

Ειδική τηλεφωνική γραμμή για Ηπατίτιδα Β

Στο πλαίσιο της καμπάνιας ενημέρωσης ΠΡΩΤΑ ΡΩΤΑ, που υλοποιεί η Μη Κυβερνητική Οργάνωση PRAKSIS και η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, λειτουργεί με χρηματοδότηση της εταιρείας Gilead ειδική τηλεφωνική γραμμή για την Ηπατίτιδα Β (800 11 11 600), στην οποία δίνονται οι βασικές πληροφορίες σχετικά με τη λοίμωξη και τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος να εξεταστεί μέσα από στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Ακολουθούν οι συχνές ερωτήσεις πολιτών στην ειδική γραμμή μαζί με τις απαντήσεις.

Πώς μεταδίδεται ο ιός της ηπατίτιδας Β;

Ο ιός της ηπατίτιδας Β μεταδίδεται:

- με σεξουαλική επαφή χωρίς τη χρήση προφυλακτικού, με άτομο που έχει μολυνθεί από τον ιό
- με την κοινή χρήση συριγγών ή άλλων εργαλείων για την προετοιμασία υλικού για τη χρήση ενδοφλεβίων ναρκωτικών
 - από μολυσμένη μητέρα σε παιδί κατά τον τοκετό (κάθετη μετάδοση)
- με την κοινή χρήση προσωπικών αντικειμένων (ξυραφάκια, οδοντόβουρτσες, νυχοκόπτες)
 - χρήση ενδοφλεβίων ναρκωτικών
- με τρύπημα με μολυσμένη βελόνα ή αιχμηρό αντικείμενο (π.χ. συνήθης τρόπος μετάδοσης σε προσωπικό νοσοκομείου ή κατά την εκτέλεση τατουάζ)
 - με μεταγγίσεις αίματος ή παραγώγων του (εξαιρετικά σπάνια πια λόγω του συστηματικού ελέγχου στις αιμοδοσίες)

Ο ιός της ηπατίτιδας Β δεν μεταδίδεται με:

- νερό, τροφή
 - σκευή μαγειρικά ή εστίασεις
 - με κοινή χρήση της τουαλέτας
 - την κοινωνική επαφή (χειραψία, αγκαλιά, φιλή, βήχας, φτέρνισμα)
- Άτομα που διατρέχουν **αυξημένο κίνδυνο** για ηπατίτιδα Β, είναι:
- τα άτομα που έχουν σεξουαλική επαφή με πάσχοντες
 - ομοφυλόφιλοι άνδρες
 - όσοι έχουν πολλαπλούς ερωτικούς συντρόφους ή έχουν άλλο σεξουαλικώς μεταδιδόμενο νόσημα
 - νεογνά μολυσμένων μητέρων
 - χρήστες ενδοφλεβίων ναρκωτικών
 - επαγγελματίες υγείας
 - ασθενείς σε μονάδες τεχνητού νεφρού
 - μέλη οικογένειας χρόνιων πασχόντων από ηπατίτιδα Β που δεν έχουν εμβολιαστεί

Αν ανήκετε στα άτομα που διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο, συνιστάται η άμεση και τακτική ειδική εξέταση για την ηπατίτιδα Β.

Πώς εξελίσσεται η ηπατίτιδα Β;

Το χρονικό διάστημα από τη στιγμή της μόλυνσης μέχρι την εμφάνιση συμπτωμάτων, κυμαίνεται από 45-180 ημέρες (περίοδος επώασης). Οξεία ηπατίτιδα με εμφάνιση ικτερόν, συμβαίνει σε λιγότερα του 10% των παιδιών ηλικίας κάτω των 5 ετών και σε 30-50% των ενηλίκων, ενώ οι υπόλοιπες περιπτώσεις δεν εμφανίζουν κανένα σύμπτωμα. Ως χρόνιος φορέας ηπατίτιδας Β ορίζεται κάποιος που συνεχίζει να έχει τον ιό στο αίμα του για διάστημα μεγαλύτερο από 6 μήνες. Ένας φορέας συνήθως δεν έχει συμπτώματα, αλλά παραμένει μολυσμένος με τον ιό για χρόνια και μπορεί να μεταδώσει τον ιό και σε άλλους. Όλοι οι χρόνιοι φορείς πρέπει να παρακολουθούνται δια βίου, γιατί πιθανώς να έχουν χρόνια βλάβη στο ήπαρ που μπορεί να οδηγήσει σε κίρρωση και ηπατοκυτταρικό καρκίνο. Η ταυτόχρονη κατάχρηση αλκοόλ είναι παράγοντας που επιταχύνει την εξέλιξη της ηπατικής νόσου προς κίρρωση.

Πώς μπορώ να μάθω αν έχω μολυνθεί από τον ιό της ηπατίτιδας Β;

Μπορεί να έχετε ηπατίτιδα Β, να μεταδίδετε τη νόσο, και να μην το γνωρίζετε. Ορισμένες φορές ένα άτομο με ηπατίτιδα Β μπορεί να μην έχει απολύτως κανένα σύμπτωμα. Εάν θέλετε να ελεγχθείτε για ηπατίτιδα Β, πρέπει να κάνετε την ειδική εξέταση για Ηπατίτιδα Β. Υπάρχουν πολλές ειδικές εξετάσεις που δείχνουν εάν έχετε ηπατίτιδα Β (π.χ. αυστραλιανό αντιγόνο ΗΒsAg) και πόσο σοβαρό είναι το πρόβλημα (οξεία ή χρόνια, απλός φορέας ή πάσχων από ενεργό ηπατίτιδα). Στην περίπτωση της χρόνιας ηπατίτιδας, ο γιατρός σας ίσως σας ζητήσει να κάνετε βιοψία ήπατος. Είναι μια απλή εξέταση που γίνεται στο κρεβάτι του ασθενούς, διαρκεί λίγα λεπτά και σε έμπειρα χέρια έχει ελάχιστες επιπλοκές. Κατά τη διάρκεια της βιοψίας, αφαιρείται με βελόνα ένα μικροσκοπικό κομμάτι ήπατος, η εξέταση του οποίου θα δείξει τη σοβαρότητα της βλάβης στο ήπαρ και θα βοηθήσει στην απόφαση για θεραπεία ή όχι.

Υπάρχει ειδική θεραπεία;

Υπάρχει ειδική θεραπεία για την Ηπατίτιδα Β. Τα φάρμακα δρουν ενισχύοντας την άμυνα του οργανισμού, μειώνοντας τον πολλαπλασιασμό του ιού της ηπατίτιδας Β και επιβραδύνοντας την ηπατική νόσο. Σε σπάνιες περιπτώσεις, μπορούν ακόμα και να εκριζώσουν τον ιό της ηπατίτιδας Β. Η χορήγησή τους γίνεται μόνο από εξειδικευμένους γιατρούς και πάντα κάτω από ιατρική παρακολούθηση.

Τί μπορώ να κάνω για να προστατευτώ από την ηπατίτιδα Β;

- ο εμβολιασμός αποτελεί το καλύτερο μέτρο πρόληψης
- σε περίπτωση που χρησιμοποιείται ενδοφλέβια ναρκωτικά, μη μοιράζεστε βελόνες, σύριγγες ή άλλα αντικείμενα και εμβολιαστείτε για την ηπατίτιδα Α και Β
 - χρησιμοποιείτε προφυλακτικό κατά τη σεξουαλική επαφή
 - μη μοιράζεστε ξυραφάκια, οδοντόβουρτσες, νυχοκόπτες, κτλ
- σκεφθείτε τους κινδύνους εάν επιθυμείτε να κάνετε τατουάζ ή τρύπημα διαφόρων σημείων του σώματος
 - εάν είστε επαγγελματίες υγείας εμβολιαστείτε για την ηπατίτιδα Β
 - εάν εκτεθείτε στον ιό της ηπατίτιδας Β, υπάρχει τρόπος προφύλαξης (με τη χορήγηση υπεράνοσης γάμμα σφαιρίνης και ταυτόχρονης έναρξης του εμβολιασμού)

Εάν είστε φορέας ηπατίτιδας Β:

- μη γίνεται αιμοδότης ή δωρητής οργάνων
- μη μοιράζεστε προσωπικά σας αντικείμενα που μπορεί να φέρουν αίμα επάνω τους με άλλους (π.χ. ξυραφάκια, οδοντόβουρτσες, νυχοκόπτες)
 - καλύψτε κάθε ανοικτή πληγή ή τραύμα και καθαρίστε πισπιλιές αίματος με αδιάλυτη χλωρίνη
 - εμβολιαστείτε για την ηπατίτιδα Α

Εάν είστε έγκυος:

- εξεταστείτε για ηπατίτιδα Β. Μητέρες με ηπατίτιδα Β μπορεί να μεταδώσουν τη νόσο στα παιδιά τους κατά τη διάρκεια του τοκετού. Η χορήγηση ειδικής σφαιρίνης (HBIG) και του εμβολίου της ηπατίτιδας Β στο νεογνό κατά τη διάρκεια του πρώτου εικοσιτετραώρου μειώνει θεαματικά την πιθανότητα μετάδοσης (προστασία >90-95%).

Υπάρχει εμβόλιο για την ηπατίτιδα Β;

- Από το 1982 υπάρχει ασφαλής κι αποτελεσματικό εμβόλιο κι είναι το πρώτο προληπτικό εμβόλιο έναντι ενός σοβαρού καρκίνου (ηπατοκυτταρικού).
- Χορηγείται σε 3 δόσεις ενδομυϊκά (0, 1 και σε 6 μήνες). Εάν το πρόγραμμα του εμβολιασμού διακοπεί μετά την πρώτη δόση, η δεύτερη πρέπει να δοθεί όσο γίνεται πιο γρήγορα. Η δεύτερη και η τρίτη δόση πρέπει να απέχουν τουλάχιστον 2 μήνες. Εάν καθυστερήσει μόνον η τρίτη δόση, θα πρέπει να χορηγηθεί με την πρώτη ευκαιρία και να μην αρχίζει ο εμβολιασμός εξ' αρχής.

Πότε αρχίζει η προστασία μετά τον εμβολιασμό;

Αν και μερική κάλυψη παρέχεται με την πρώτη και δεύτερη δόση, πλήρης κάλυψη προϋποθέτει και τις 3 δόσεις του εμβολίου.

Ποιοι πρέπει να εμβολιάζονται;

Υποχρεωτικός είναι σήμερα ο εμβολιασμός των βρεφών και παιδιών και συνιστάται στα άτομα που ανήκουν στις ομάδες αυξημένου κινδύνου που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

- Ιωάννης Σ. Κοσκινάς, Αναπληρωτής Καθηγητής Παθολογίας-Ηπατολογίας, Β' παθολογική Κλινική Ιατρικής Σχολής Αθηνών, Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο, Ιατρικό Βήμα, Νοέμβριος - Δεκέμβριος - Ιανουάριος 2007.

- Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), <http://www.keelrno.gr>, πρόσβαση τον Μαΐος 2009

Διαβάστε εδώ το Δελτίο Τύπου της Praksis

(Πηγή: www.praksis.gr.)

